Vleermuisinventarisatie “De Annenborch”, Rosmalen

Onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

L.S.A. Anema
D.B. Kruijt

Bureau Waardenburg bv
Ecologie & landschap

Vleermuisinventarisatie “De Annenborch” , Rosmalen

Onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

Ing L.S.A. Anema

Status uitgave: definitief

Rapportnummer:	15-208
Projectnummer:	14-812
Datum uitgave:	03 november 2015
Projectleider:	D.B. Kruijt
Naam en adres opdrachtgever:	Hurks vastgoed Dhr J Leermakers Postbus 671, 5600 Ar Eindhoven
Referentie opdrachtgever:	Getekende offerte met kenmerk 141029

Akkoord voor uitgave:
drs. G.F.J. Smit

Paraaf:

Graag citeren als: Inventarisatie vleermuizen “De Annenborch”, Rosmalen. Onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Bureau Waardenburg Rapportnr. 15-208. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Trefwoorden: vleermuizen, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, kraamkolonie, winterverblijfplaats, paarverblijfplaats.

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv.
Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Hurks Vastgoed
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Voorwoord

Hurks Vastgoedontwikkeling is voornemens om het woonzorgcentrum “De Annenborch’ te Romalen te slopen en nieuwbouw te realiseren.
Uit eerder onderzoek is gebleken dat een kans op aanwezigheid van vleermuizen bestaat (Tritium Advies, 2014).

Hurks Vastgoedontwikkeling heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een inventarisatie naar vleermuizen uit te voeren, zodat kan worden bepaald of een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet voor vleermuizen aan de orde is.

De inventarisatie en het opstellen van dit rapport is uitgevoerd door dhr. L.S.A. Anema. Projectleiding was in handen van dhr. D.B. Kruijt.

Inhoud

Voorwoord 5
1 Inleiding 9
1.1 Aanleiding en doel 9
1.2 Leeswijzer 9
1.3 Verantwoording 10
2 Plangebied en ingreep 11
2.1 Het plangebied 11
2.2 De ingreep 12
3 Resultaten veldonderzoek 13
3.1 Resultaten 13
4 Effecten en conclusie 16
4.1 Vleermuizen 16
4.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaats en overige soorten 16
5 Aanbevelingen 17
6 Literatuur 19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Hurks Vastgoedontwikkeling is voornemens om het woonzorgcentrum “De Annenborch’ te Rosmalen te slopen en nieuwbouw te realiseren. Uit eerder onderzoek is gebleken dat een kans op aanwezigheid van vleermuizen bestaat (Tritium Advies, 2014). Bij aanwezigheid zal derhalve rekening gehouden moeten worden vleermuizen die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet[1].

In dit rapport wordt verslag gedaan van een onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en de betekenis van woonzorgcentrum “De Annenborch’ voor vleermuizen.

Het doel is om te bepalen of de ingreep kan leiden tot overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Als dat het geval is, wordt bepaald of er maatregelen mogelijk zijn om overtreding te voorkomen, of er een vrijstelling geldt of onder welke voorwaarden ex artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing kan worden aangevraagd en verkregen (zie Bijlage 1).

1.2 Leeswijzer

Dit rapport beschrijft een inventarisatie naar vleermuizen en beknopte effecten van de ingreep op vleermuizen. In dit rapport wordt ingegaan op de volgende vragen:

- Welke beschermde soorten vleermuizen komen mogelijk of zeker voor bij De Annenborch, Rosmalen?
- Welke effecten op beschermde soorten heeft de ingreep?
- Kunnen de effecten een wezenlijke negatieve invloed op soorten hebben?
- Worden verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden? Zo ja, welke?
- Moet hiervoor ontheffing worden aangevraagd?
- Zijn er mogelijkheden voor mitigatie (vermindering) en compensatie van schade aan vleermuizen?

[1] Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. Bij toepassing van de Flora- en faunawet worden conform de AmvB art. 75 drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit ‘Tabel 1’ geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor vogels en soorten van ‘Tabel 2 of 3’ geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen (Bijlage Wettelijk kader). In de tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen..

1.3 Verantwoording

Algemeen
De toetsing is een effectbepaling en -beoordeling op basis van de huidige aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving voor vleermuizen en de voorgenomen ingreep. De toetsing is opgesteld op basis van het in 2015 uitgevoerde veldwerk, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen.

Het onderzoek is uitgevoerd door een medewerker van Bureau Waardenburg. Deze zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteits-handboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg is door Certiked ISO gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2008.

Veldonderzoek 2015
Aan het plangebied zijn in totaal vijf veldbezoeken gebracht (Tabel 1). Doel van deze bezoeken was het inventariseren van vleermuizen en het vaststellen van de functies voor deze soorten (verblijfplaats, foerageergebied, vliegroutes e.d.). Daarnaast is beoordeeld of het gebied voor andere soortgroepen van belang kan zijn, specifiek huismus en gierzwaluw.
Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2013) en bestond uit vijf veldbezoeken. Hiervan zijn er drie uitgevoerd in de zomer om aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven in beeld te brengen en twee in het najaar voor paar- en winterverblijven. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met een Petterson D240x batdetector, aangevuld met een Edirol R09 opname-apparaat voor eventuele analyse van vleermuisgeluiden.

Tabel 1 Overzicht bezoeken

datum	dagdeel	weersomstandigheden	doel
27 mei	avond	18°C, droog, wind 1	vleermuizen, huismus, gierzwaluw
18 juni	ochtend	17°C, regen, wind 3	vleermuizen
6 juli	avond	24°C, droog, wind 1	vleermuizen, huismus, gierzwaluw
19 augustus	avond	19°C, droog, wind 1	vleermuizen
6 september	avond	15°C, droog, wind 2	vleermuizen

2 Plangebied en ingreep

2.1 Het plangebied

Het plangebied betreft het woonzorgcentrum “De Annenborch”, te Rosmalen met omliggend groen. Het plangebied wordt aan de noordkant begrenst door de Schoolstraat, aan de westkant door de Dokter Hanegraadstraat en aan de zuidkant door de Deken Fritsenstraat (zie figuur 2.1). De westkant bevat een kleine groenstrook met daarnaast bebouwing. Het onderzoek heeft zich gericht op het wooncentrum en het omliggende groen waar tevens enkele bomen worden gekapt. Het wooncentrum bestaat uit zes verdiepingen (inclusief de begaande grond). Stootvoegen zijn aanwezig, of deze toegang geven tot de spouwruimte is niet bekend.

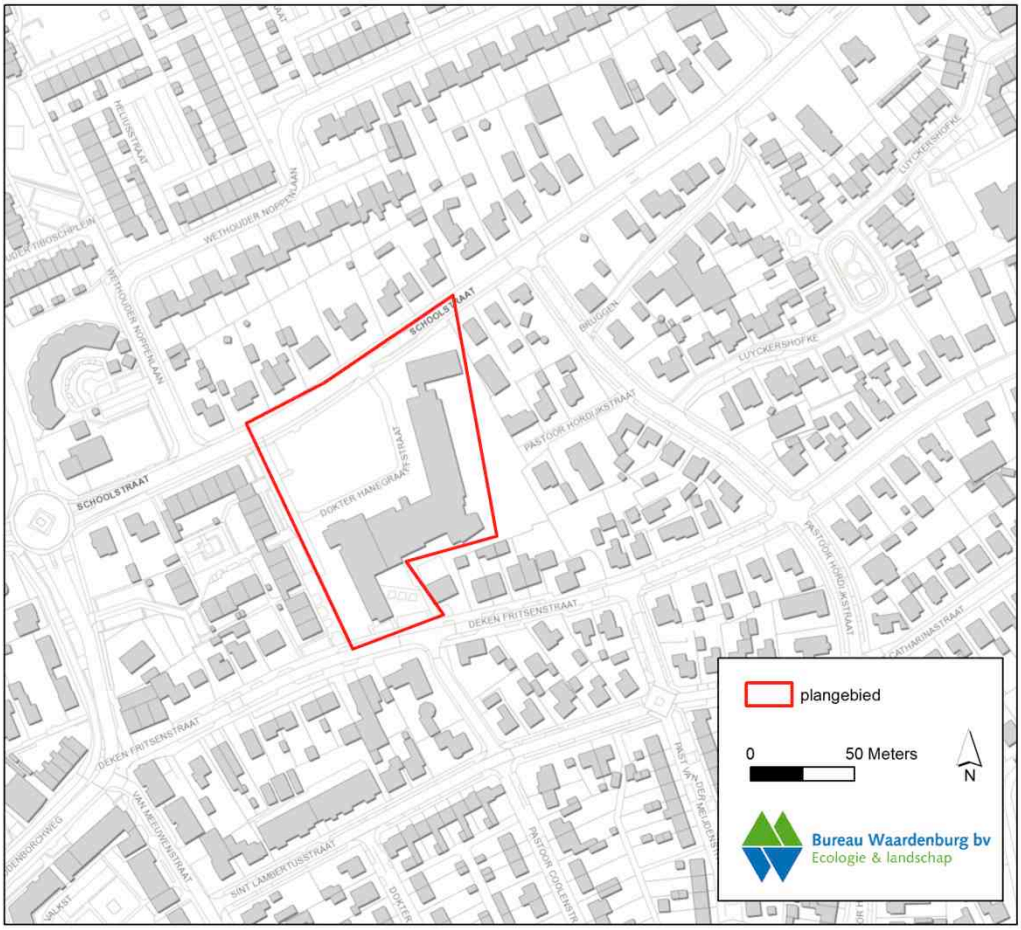

Figuur 2.1. Ligging van het plangebied.

2.2 De ingreep

Het huidige gebouw van het woonzorgcentrum zal worden gesloopt, tevens worden er in het omliggende groen enkele bomen gekapt. De locatie zal worden herontwikkeld om woningbouw mogelijk te maken. (Tritium Advies, 2014). Voor een kleine impressie van het plangebied zie figuur 2.2.

Figuur 2.2. Foto's het woonzorgcentrum en omliggend groen

3 Resultaten veldonderzoek

3.1 Resultaten

Vleermuizen
In en rond het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (allen Tabel 3 AmvB artikel 75) waargenomen. Bij de rosse vleermuis gaat het om overvliegende dieren. De laatvlieger en de gewone dwergvleermuis foerageren in het omliggende groen. Ook is balts waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Buiten het plangebied is een baltsende ruige dwergvleermuis gehoord.

Gewone dwergvleermuis
Verblijfplaatsen
Tijdens het eerste bezoek in mei is er sociaal geluid gehoord van de gewone dwergvleermuis aan de zuidkant van het plangebied (figuur 3.1). Op 19 augustus en 6 september is tevens aan de zuidkant van het wooncentrum een baltsend mannetje waargenomen. Ook in de groenstrook ten zuidwest van het wooncentrum is balts gehoord. Het betroffen allemaal langs vliegende dieren. Aangezien direct buiten het plangebied op meerder locaties baltsactiviteit is waargenomen, en de dieren geen specifieke binding toonden met het wooncentrum en/of de groenstrook, wordt aangenomen dat kraam-, paar- en/of zomerverblijven zich buiten het plangebied bevinden in de omliggende wijken.

Foerageergebied
Tijdens alle rondes in het plangebied zijn enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen in en rondom het plangebied. Gezien het aanbod aan soortgelijke groenstructuren in de directe omgeving heeft het plangebied geen essentiële functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis.

Vliegroutes
Tijdens de veldbezoeken is geen specifieke vliegroute van de gewone dwergvleermuis waargenomen.

Overige vleermuizen
Verblijfplaatsen
De laatvlieger is foeragerend of overvliegend waargenomen in het plangebied. De rosse vleermuis is twee keer hoog overvliegend waargenomen buiten het plangebied. De ruige dwergvleermuis is baltsend gehoord in de Pastoor Hordijkstraat (figuur 3.2). Dit betrof een vliegend dier. Aanwijzingen op verblijfplaatsen als zwermgedrag of ander sociaal gedrag van deze soorten zijn niet waargenomen. Het plangebied heeft geen functie als verblijfplaats voor de laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Foerageergebied

De laatvlieger is foeragerend waargenomen in het stuk groen aan de noordwest kant van het plangebied. Ook buiten het plangebied zijn foeragerende dieren aangetroffen. Ook voor deze soort geldt dat er aanbod aan soortgelijke groenstructuren in de directe omgeving aanwezig is. De rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn beide niet foeragerend aangetroffen in het plangebied. Het plangebied heeft geen essentiële functie als foerageergebied.

Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken is geen specifieke vliegroute van de laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen.

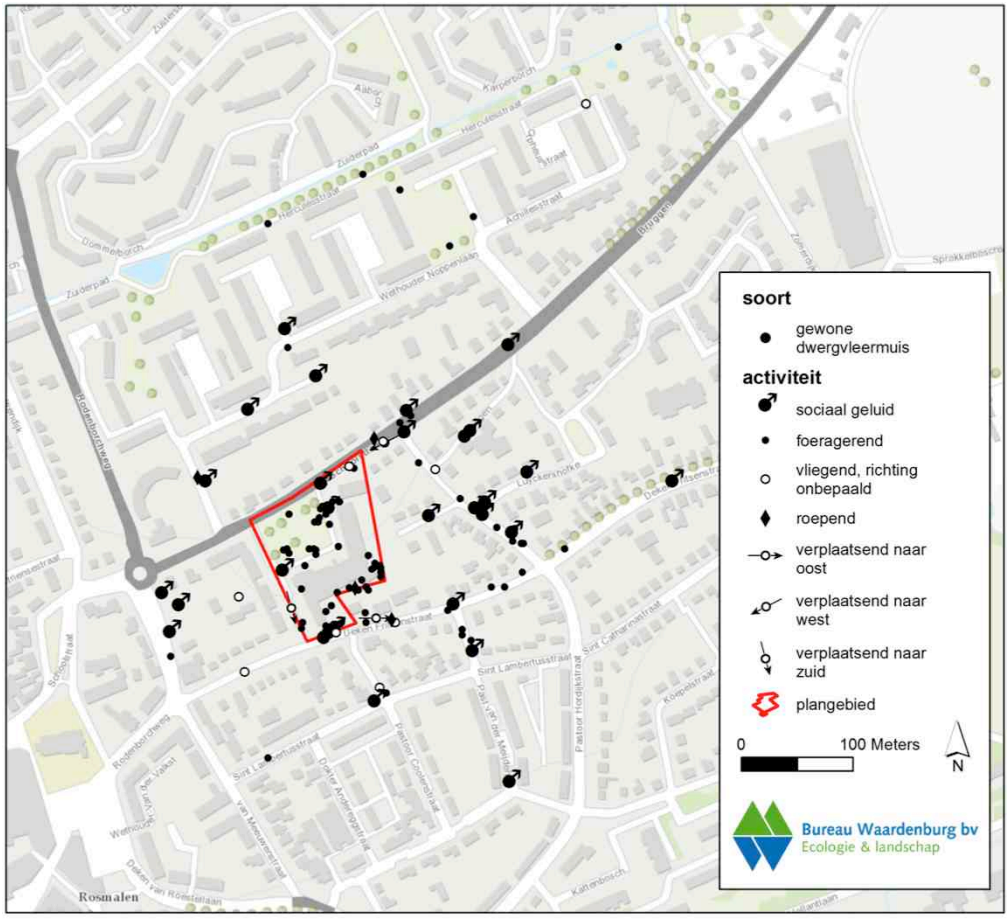

Figuur 3.1 Waarnemingen gewone dwergvleermuis

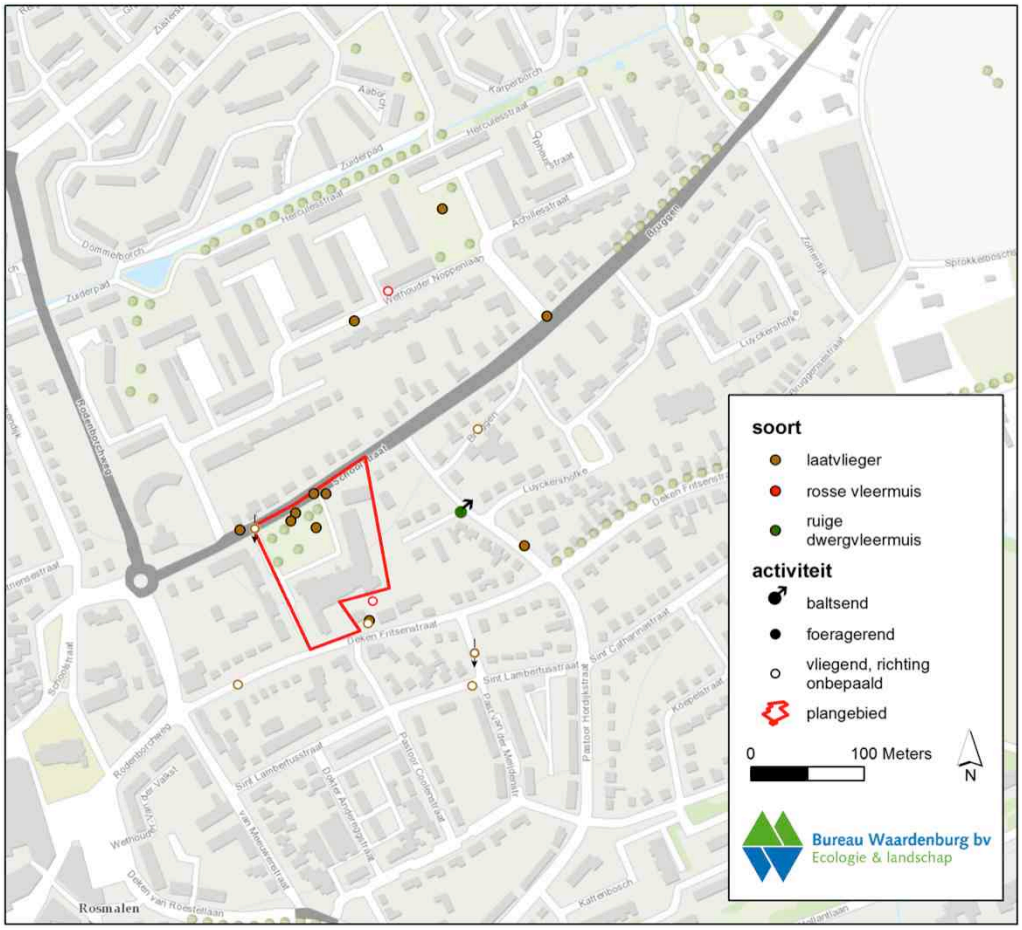

Figuur 3.2 Waarnemingen overige vleermuizen

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats[2]

Huismus, gierzwaluw en/of andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaats zijn niet aangetroffen in het plangebied. In de wijk ten westen van het plangebied zijn verscheidene roepende huismussen gehoord. In de wijk ten zuiden van het plangebied is daarnaast een nestlocatie van de gierzwaluw gevonden. Boven die wijk zijn ook veel rondvliegende gierzwaluwen aanwezig.

Overige soorten

Tijdens de najaarsronde (19-08-2015) is een egel (Tabel 1 AmvB artikel 75) waargenomen rondscharrelend in de tuin van de Schoolstraat.

[2] Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zwarte wouw.

4 Effecten en conclusie

4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Het slopen van het wooncentrum “De Annenborch” leidt niet tot aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen zomer-, kraam- en paarverblijven vastgesteld binnen het plangebied of sterke indicaties hiervan. In de directe omgeving (omliggende wijken) zijn, gezien de aanwezigheid van diverse baltsende gewone dwergvleermuizen, wel enkele paarverblijven aanwezig.

Foerageergebied
Het aanwezige groen in het plangebied heeft een waarde als foerageergebied. Dit foerageergebied is echter onderdeel van een groter aanbod aan stedelijk groen in de omliggende wijken. Daarnaast blijft door de toekomstige inrichting het aanwezige groen functioneren als foerageergebied, aangezien er slechts enkele bomen worden gekapt (Tritium Advies, 2014). De werkzaamheden lijden dus niet tot sterke aantasting van het aanbod aan geschikt foerageergebied.

Vliegroute
Aangezien er geen vliegroutes zijn vastgesteld zijn hierop ook geen effecten te verwachten.

4.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaats en overige soorten

In het plangebied zijn geen nesten of territoria vastgesteld van vogels met een jaarrond beschermd nest. Effecten kunnen worden uitgesloten. Ten aanzien van algemene soorten broedvogels geldt dat voorkomen moet worden dat broedende vogels worden verstoord. Hiervoor worden enkele mitigerende maatregelen voor geformuleerd.

5 Aanbevelingen

Algemene broedvogels

Voer de werkzaamheden uit buiten de broedperiode van (algemene) vogelsoorten. In de aanwezige begroeiing kunnen namelijk algemene vogelsoorten tot broeden komen. Voor het broedseizoen geldt geen vastomlijnde periode, globaal kan de periode begin maart tot half augustus worden aangehouden waarbinnen geen werkzaamheden dienen plaats te vinden.

6 Literatuur

van de Voort, 2014. Quickscan flora en fauna Schoolstraat 27 Rosmalen. Tritium Advies B.V.,

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie & landschap
Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345-512710, Fax 0345-519849
E-mail info@buwa.nl, www.buwa.nl